

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesprotokoll från Kommunala Pensionärsrådet

Datum: 2020-03-06

Tid: 9.00–11.05

Lokal: Bergius, Stationsgatan 12

Närvarande

Förtroendevalda

Caroline Hoffstedt (S), kommunstyrelsen, ordförande KPR

Tobias Smedberg (V), äldrenämnden

Erik Boman (S), idrotts- och fritidsnämnden

Gunnel Borgegård (L), äldrenämnden

Anna-Karin Vaz Contreiras (KD), gatu- och samhällsmiljönämnden

För UPS (Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd):

Ordinarie ledamöter:

Jän Ask, ordförande UPS, vice ordförande KPR

Karin Näslund-Westman

Ewon Enqvist

Lars O Ericsson

Ersättare:

Mats Hallor

Britt-Marie Ekholm

Inger Sjöberg

JA *EA* *DM*

Övriga deltagare:

Tjänstepersoner:

Daniel Karlsson, utredare äldreförvaltningen, sekreterare KPR
Carina Juhlin, direktör äldreförvaltningen
Kenny Jansson, samordnare äldrevänlig kommun äldreförvaltningen
Heléne Stenlund, äldreombudsman äldreförvaltningen
Åsa Himmelsköld, programchef Region Uppsala § 49–52
Torbjörn Mattsson, verksamhetsutvecklare Brandförsvaret § 53
Nikodemus Kyhlén, marknadschef Trafik och samhälle Region Uppsala § 54

Frånvarande

Förtroendevalda

Jonas Segersam (KD), kommunstyrelsen
Salem Sarsour (S), omsorgsnämnden
Alfonso Marin (KD), kulturnämnden

UPS

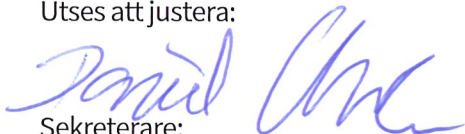
Claes-Henrik Jonsson

Mötespunkter

Paragraf 49–57

Utses att justera:

Paragraf: 49–57

Sekreterare:
Daniel Karlsson

Ordförande:
Caroline Hoffstedt

Justerande:
Karin Näslund-Westman

§ 49**Val av justerare och fastställande av justeringstid**

Karin Näslund-Westman utses att jämte ordföranden justera protokollet. Protokollet justeras onsdagen den 18 mars från kl. 9 i receptionen på Stationsgatan 12.

§ 50**Fastställande av föredragningslistan**

Föredragningslistan godkänns enligt utsänt förslag med följande ändring:

Punkt 6. Trygghetsvakter/ordningsvakter i Uppsala centrum bordläggs till nästa sammanträde den 29 maj.

§ 51**Godkännande av föregående protokoll**

Föregående protokoll godkänns.

§ 52**Lägesrapport Effektiv och nära vård**

Åsa Himmelsköld, programchef Region Uppsala informerar:

Effektiv och nära vård är något som görs för att klara framtidens behov av vård och omsorg. I dagsläget ser förutsättningarna olika ut i regionen. När det gäller primärvården är det därför viktigt att ha ett helhetsperspektiv gällande både Region Uppsala och kommunerna som huvudmän.

De ekonomiska resurserna kommer inte att räcka om vi gör som idag. Fram till 2030 skulle vården och omsorgen i så fall behöva ta i anspråk alla nya på arbetsmarknaden. Omställningen är också önskvärd i sig och god hälsa måste ses som både mål och medel.

Nära vård är ett begrepp som kan ha flera olika betydelser och det kan variera mellan personer gällande vilken närhet som är viktigast. Det kan handla om att ha nära rent geografiskt till en vårdcentral, att det är nära att komma fram på telefon genom god tillgänglighet, att det är nära till den kompetens man behöver, nära digitalt, nära känslomässigt mm.

De fyra delarna i effektiv och nära vård är:

Nära "Vård finns nära mig på nya sätt"

Effektiv "Min vård hålls samman med stöd av rätt kompetenser"

Samskapande "Jag är en aktiv och självklar partner i min egen vård"

Hälsofrämjande och förebyggande "Jag får stöd i att främja min hälsa"

UPS har följande synpunkter/frågor:

- Det finns stora brister i tillgängligheten i sjukvården, både på telefon och på akutmottagningen. Väntetiderna på telefon är långa och det saknas telefontider. Detta bidrar till att akuten blir överbelagd i onödan. Också akutmottagningen har längre väntetider än vad som är acceptabelt. Avtal bör ingås med Aleris så att de har mottagningen öppen till 23.

- Intrycket är att Region Uppsala vill lägga mer och mer ansvar på den enskilde. De två sista delarna i effektiv och nära vård (samskapande och hälsofrämjande och förebyggande) riskerar att vältra över ansvaret på den enskilde.
- Befolkningsökningen och demografiökningen är känd sedan länge. Varför förberedde man inte detta tidigare?
- Det allra viktigaste är att ta tillvara personalens kunskap. Det måste finnas kompetens hos personalen om äldres särskilda behov vid ohälsa.

Åsa Himmelsköld ger följande svar:

- Ett sätt att förbättra tillgängligheten kan vara att Region Uppsala samlar vissa kompetenser och att Regionen Uppsalas och kommunernas vård samordnas bättre.
- Inom vården har vi inte varit så vana vi att utnyttja de förmågor som den enskilde har. Omhändertagandeperspektivet har varit väldigt starkt. Med effektiv och nära vård sker en perspektivförskjutning mot att stödja den enskilde utifrån dennes förmåga. Det handlar inte om att vältra över ansvaret på individen.
- Den demografiska utvecklingen innebär just att vi inte kan fortsätta som idag utan att vi behöver ha ett långsiktigt perspektiv för att vi ska slippa dramatiska omställningar framöver.
- En del i effektiv och nära vård är att förändra vårdstrukturen. Vården behöver vara nära men alla kan inte ha nära till allt. Huvudmän behöver jobba samlat mot den enskilde genom exempelvis patientkontrakt. Kompetensutveckling är viktigt både inom Region Uppsala och inom sjukvården i kommunerna.

Anna-Karin Vaz Contreiras tillägger att effektiv och nära vård inte handlar om att lägga över ansvaret på den enskilde utan en mer personcentrerad vård med patienten i centrum. Vården ska hjälpa med samordning och ska lyssna på patienten samt arbeta för bättre patientsäkerhet. En del i detta är patientkontrakt som en form av samordnad individuell plan.

För mer information se bilaga 1.

§ 53

Rekrytering av deltidsbrandmän i Uppsala kommun

Torbjörn Mattsson, verksamhetsutvecklare på Brandförsvaret informerar.

För mer information se bilaga 2.

UPS har följande frågor/synpunkter:

- Vid en utryckning till Svartbäcken/Tuna Backar kom ambulansen söderifrån trots att det finns en utryckningsstation i Bärby. Används alltid den närmaste resursen från den aktuella platsen där insatsen ska genomföras?
- Vad är den längsta insattstiden på landsbygden?
- Hur arbetar Brandförsvaret för att minska de långsiktiga riskerna för större bränder såsom skogsbränder?
- Lägenheter i flerbostadshus ska vara brandceller. Vad gäller för småhus?

Torbjörn Mattson ger följande svar:

- Ambulans utgår alltid från Akademiska. Brandförsvaret åker däremot med den närmaste resursen på larm och har tecknat avtal gällande utryckning vid hjärtstopp i Uppsala tätort.
- Det finns fläckar på landsbygden där Brandförsvaret har 30 minuter med närmaste resurs. Detta är ändå en betydligt snabbare insatstid än ambulansen och polisen.
- När det gäller det preventiva arbetet inom exempelvis skogsbruket är det något som främst sker genom MSB och inte genom den lokala beredskapen.
- Alla lägenheter i flerbostadshus ska klara 60 minuters påfrestning. När det gäller enskilda hus räknas hela fastigheten som en lägenhet. Huset är alltså en brandcell som helhet i förhållande till grannen.

Tobias Smedberg undrar hur brandförsvaret arbetar med personalförsörjningen för att kunna rekrytera fler kvinnor. SKR har haft ett projekt om hållbar jämställdhet och i exempelvis Malmö så har man lyckats bra inom detta område.

Torbjörn Mattsson svarar att Brandförsvaret kontinuerligt arbetar med att nå flera kvinnor men att aktiviteterna för detta inte ännu slagit lika väl ut som i Malmö.

§ 54

Prisutveckling i kollektivtrafiken i Uppsala län

Nikodemus Kyhlén, marknadschef Trafik och samhälle Region Uppsala informerar:

Sedan 2015 har UL:s kostnader för att bedriva trafiken ökat med 50 procent. Bränslepriserna har ökat och UL har även köpt nya tåg och byggt en ny bussdepå i Fyrislund. Även inom avtalen med operatörerna har kostnaderna ökat. Regiontrafiken med buss är den del av trafiken som är mest kostsam. När det gäller intäkterna så fördelar de sig ungefär 50/50 mellan skattemedel och biljettintäkter.

Priset för en enkelbiljett har ökat men kostnadsökningen har varit högre procentuellt sett för månadsbiljett och årsbiljett för pensionärer. Region Uppsala har fått i uppdrag att se över biljettsortimentet med målet att göra det ännu mer enkelt att resa i länet.

UPS framhåller att man förstår att UL måste ha en ekonomi i balans men att man anser att kollektivtrafiken för äldre behöver vara gratis. Det ska vara enkelt att bo i hela länet, men i dag finns det orter som inte har kollektivtrafik alls på helger vilket inte är acceptabelt.

UPS tillägger att vid Resecentrum kan resenärer gå på genom mittdörrarna, vilket bör leda till att många inte har biljett. Kontrollanterna blir ibland även hotade. Kostnadsökningen om 35 procent för kortet under de senaste åren hindrar många äldre att skaffa det, särskilt de som har det svårt ekonomiskt.

Tobias Smedberg undrar om UL har räknat på vad det kostar att ha biljettsystemet igång och vad det kostar att ta betalt, vilket man inte behöver i en avgiftsfri kollektivtrafik. Påstigningar genom mittdörrarna borde testas överallt istället, kombinerat med kontroller och höga viten. En sådan lösning skulle kunna bidra till att förbättra flödena.

Nikodemus Kyhlén svarar att UL har räknat på vad det kostar att ha biljettsystemet igång. Kostnaden beräknas till ca 30 miljoner i investeringskostnad och ett par miljoner i drift årligen, vilket är en liten kostnad i förhållande till den totala omslutningen. När det gäller på- och avstigningar så utnyttjas det i viss mån, men det finns även fördelar med ett sådant system. Dock så gör problem med hot och våld vid kontroller att detta system nu fasas ut.

Anna-Karin Vaz Contreiras konstaterar att enkelbiljetter till exempelvis Bälinge och Storvreta blev väldigt dyra med det nya zonsystemet och bidrog till minskat resande. En sådan biljett kostar i dagsläget 53 kronor. Det finns en politisk viljeinriktning att folka ska lämna bilen och åka kollektivt men detta innebär att åka buss blir dyrare än att åka bil.

Nikodemus Kyhlén svarar att den översyn som pågår med biljettsortimentet som en del har uppmärksammat detta. Tidplanen är att underlag utifrån översynen ska levereras i maj, med beslut i september och i bästa fall genomförande vid årsskiftet. Nackdelen med systemet som det ser ut idag är att hoppet i kostnad vid zongränsen blir väldigt tydligt.

UPS framhåller om att man i samhället ofta pratar om att äldre ska kunna ta sig till kulturaktiviteter. Men prisutvecklingen i kollektivtrafiken i ytterområdena gör att många äldre inte har råd att ta sig in till stan och ta del av dessa aktiviteter.

För mer information se bilaga 3

§ 55

Lägesrapport äldrevänlig kommun

Kenny Jansson och Heléne Stenlund ger en nulägesrapport gällande arbetet med äldrevänlig kommun:

Medborgardialog har anordnats i Järlåsa som besöktes av ca 60 personer och dialogerna fortsätter bland annat i Skyttorp och Knutby.

För mer information se bilaga 4.

UPS framhåller att det är bra att seniorluncher erbjuds på skolor men att utbudet av seniorluncher på flera ställen i Uppsala är glest. Sedan kommunen upphörde med att erbjuda seniorluncher i Fyrishov finns inga seniorluncher i vare sig Svartbäcken eller Tuna backar.

Kenny Jansson svarar att om pilotprojektet med seniorluncher på skolor slår väl ut är tanken att erbjuda detta på flera ställen i kommunen, då detta är något som efterfrågas av de äldre.

UPS tillägger att de inte sker så mycket dialog med medborgarna, det är mest kommunen som informerar. Detsamma gäller detaljplaner, mycket är bestämt på förväg även om UPS kommer med bra synpunkter.

Caroline Hoffstedt svarar att äldrevänlig kommun bygger på en omfattande dialog med Uppsalas seniorer och att dialogen fortsätter bland annat på kommunens landsbygder. När det gäller detaljplaneprocessen tas frågan med till stadsbyggnadsförvaltningen.

§ 56

Dagordning för kommande möte

Följande punkter tas med på dagordningen till nästkommande möte den 29 maj 2020:

- Kommunens arbete med trygghetsvakter
- Riktlinje för fysisk aktivitet för äldre
- När får Stolvreta och andra tätorter ett trygghetsboende?

§ 57

Sammanträdet avslutas

Ordförande Caroline Hoffstedt avslutar dagens sammanträde i Kommunala Pensionärsrådet.

M E M

